

Kinda kommun
sbn@kinda.se

Granskning av översiktsplan för Kinda kommun

Rubricerat planförslag har insänts för granskning enligt 3 kap 14 § PBL. Handlingarna innehåller planbeskrivning med konsekvensbeskrivning, kartor, underlag och samrådsredogörelse.

Länsstyrelsen ska under granskningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget enligt 3 kap 16§ PBL. Av yttrandet ska det framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Lag (2020:76).

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planförslaget berörs av riksintressen för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv, kommunikationer och totalförsvaret enligt 3 kapitlet miljöbalken samt Natura 2000-områden.

Länsstyrelsen anser att de förekommande riksintressena är korrekt redovisade och tillräckligt beaktade med undantag av vad som framgår av nedanstående kommentarer.

Naturvård och Natura 2000

Riksintresset Föllingsö ligger inom omlandszonen kring Kisa tätort vilket på längre sikt kan innebära en påverkan på riksintresset. Förutsatt att hänsyn tas i linje med översiktsplanens rekommendationer föreligger dock ingen risk för att riksintresset påtagligt skadas.

Kulturmiljövård

Riksintressena Tjärstad (E97), Västra Eneby (E25) och Föllingsö - Tömmestorp (E24) ligger inom utvecklingszoner till Rimforsa och Kisa tätorter. Riksintresset Tidarsrum (E23) ligger inom en utpekad bebyggelsenod. Länsstyrelsen bedömer att dessa planmässiga intentioner kan innebära en viss påverkan på riksintresset. Förutsatt att hänsyn tas i linje med översiktsplanens rekommendationer bedöms dock riksintressena vara tillgodosedda.

Riksintresset Föllingsö-Tömmestorp kan komma att beröras negativt genom utbyggnad inom utvecklingsområde KVU6 i Kisa. Verksamhetsområdet har fått en väsentligt större utbredning och lokaliserats närmare riksintresset och i ett topografiskt högre läge sedan samrådsskedet. Länsstyrelsen påminner om att det berörda riksintresset, Föllingsö-Tömmestorp, är motiverat av sitt odlingslandskap med välbevarade herrgårdsmiljöer. Det småbrutna historiska odlingslandskapet med ek- och hagmarker är känsligt för tillägg och förändringar som kan upplevas dominanta eller som bryter mot landskapets småskaliga rumsliga struktur. Även åtgärder utanför riksintresset kan därför påtagligt skada riksintresset. I samband med planläggning är det därför viktigt att noggrant utreda påverkan på landskapsmiljön, särskilt sett inifrån riksintresset, och

att anpassningar görs för att tillgodose riksintresset. Innan sådana utredningar har presenterats kan inte påverkan på riksintresset slutligt bedömas.

Länsstyrelsen framhåller också att området Föllingsö-Tömmestorp i kraft av sina höga kultur- och naturvärden har ett stort brukandevärde för rekreation som behöver värnas från buller och störande ljus. Även detta måste beaktas vid kommande detaljplaneläggning.

Friluftsliv

Åsunden och Järnlunden omfattas av riksintresse för det rörliga friluftslivet (E3 – Stångåns vattensystem). Här finns också utvidgat strandskydd, vilket utgör det viktigaste skyddet för riksintresset.

Det innebär att vid all ändrad markanvändning enligt planen krävs tydligt motiverade särskilda skäl och väl avvägda resonemang kring strandskyddets syfte för att inte riskera att åtgärderna också skadar riksintresset för friluftsliv. Av dessa skäl ifrågasätter Länsstyrelsen de föreslagna utbyggnadsområdena HVU1 och HBU4a i Horn. Dessa områden bör tas bort ur planen eller omarbetas eftersom de inte är förenliga med strandskyddsbestämmelserna och en utbyggnad dessutom kan riskera att påtagligt skada riksintresset för friluftsliv. För övriga delar av planen får de särskilda skälen för att bebygga mark inom strandskyddat område klargöras i den fortsatta planeringen.

Totalförsvaret

Länsstyrelsen motsätter sig inte föreslagna vindkraftområden men vill påpeka att samtliga områden ligger inom påverkansområde för väderradar Vilebo. Inför byggande behövs därför dialog med Försvarsmakten och MSB.

Natura 2000

Naturområden som är förklarade som särskilda skyddsområden enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken (Natura 2000-områden) skyddas också som riksintressen enligt 4 kap 8 § miljöbalken med innebörden att verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken får tillåtas endast om sådant tillstånd har lämnats. Krav på tillståndsprövning kan komma att ställas för åtgärder både inom och utanför de utpekade Natura 2000-områdena. Länsstyrelsen uppmärksammar därför att där planen pekar ut förändringsanspråk intill eller i närheten av Natura 2000 måste

behovet av tillståndsprövning undersökas i ett tidigt skede av projektet. Så är fallet bland annat med de utpekade LIS-områdena vid Muggebo och Ryda (LIS7 och LIS22).

Miljökvalitetsnormer

I planen uppges att grundvattenförekomsterna inom kommunen klarar myndigheternas gränsvärden för dricksvattenkvalitet med hänvisning till att de är klassade med god kemisk och kvantitativ status inom vattenförvaltningen. Länsstyrelsen påpekar att en sådan slutsats inte går att dra. Att en förekomst har klassats med god status innebär inte alltid att mätningar har gjorts, utan bygger på en mer generell bedömning utifrån miljöförutsättningarna. Dessa uppgifter bör därför korrigeras. Länsstyrelsen ser också gärna att planen kompletteras med uppgifter om de riskbedömningar som finns till berörda vattenförekomster, eftersom dessa utgör ett viktigt underlag inför fortsatt planering. I övrigt har Länsstyrelsen inget att erinra mot hur miljökvalitetsnormer för vatten har beaktats i översiktsplanen.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Kinda kommun har goda förutsättningar för tillämpning av de särskilda reglerna i 7 kap 18 d-e miljöbalken som ger möjlighet till lättnader i strandskyddet vid etablering av bebyggelse med mera som bidrar till utveckling av landsbygden.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens övergripande ansatser för tillämpning av LIS är väl utformad men påpekar att en redaktionell översyn behövs för att förtydliga motiveringarna för varje utpekad LIS-område.

Vidare påpekar Länsstyrelsen att etablering av bebyggelse med stöd av LIS alltid, när det är möjligt med hänsyn till byggnadernas eller anläggningarnas funktion, ska förses med en fri passage utmed stranden. Vidare ska de utpekade områdena vara av ett sådant begränsat slag och omfattning att strandskyddets syfte fortfarande långsiktigt tillgodoses. Det innebär att exploateringar inom de utpekade områdena, förutom att främja utveckling av landsbygden, endast får ske i en omfattning som ger fortsatt god hushållning med allemansrättsligt tillgängliga stränder och att ingrepp i strandområden som har särskild betydelse för friluftslivet eller växt- och djurlivet ska undvikas. Vissa områden kan därför behöva justeras för att bättre anpassas till förkommande naturvärden. Av dessa skäl ifrågasätter Länsstyrelsen de i planen utpekade LIS3, LIS5, LIS10,

LIS13, LIS15, LIS16, LIS27 och LIS31, vilka Länsstyrelsen anser ska begränsas i omfattning eller helt tas bort ur planen.

Människors hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planen har en lämpligt utformad redogörelse av planeringsförutsättningar gällande buller, miljöstörande anläggningar och förorenade områden. Det är viktigt att följa utvecklingen med anledning av att dessa planeringsförutsättningar kan förändras över tid. Länsstyrelsen påpekar vidare att det finns behov av redaktionell översyn för att tillföra korrekt information om hänsynsbehov inom utvecklingsområden i centrala Rimforsa.

Risken för olyckor, översvämning och erosion

Länsstyrelsen bedömer att planen har en lämpligt utformad redogörelse av hur klimatrelaterade olycksrisker ska tas om hand, vid befintlig bebyggelse såväl som vid fortsatt bebyggelseplanering.

Seveso

Länsstyrelsen påpekar att översiktsplanen måste inkludera information om befintlig Sevesoanläggning i Kisa. Vid fortsatt bebyggelseplanering, särskilt inom områdena KBU1 och KVU 6, måste olycksriskerna vid anläggningen noga studeras och beaktas med stöd av en riskanalys.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en vägledning för hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid exempelvis exploatering i nära anslutning. MSB rekommenderar att kommunen använder sig av vägledningen i den fortsatta planeringen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Carl Fredrik Graf med samhällsplanerare Clara Benjaminsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samhällsbyggnadsdirektör Jan Persson, klimatanpassningssamordnare Caroline Rydholm, vattenhandläggare Weronica Klasson, miljöskyddshandläggare Maria Lindqvist, naturvårdshandläggare Lina Törnqvist, antikvarie Louise Törnqvist, lantbrukskonsulent Anders Eliasson och beredskapshandläggare Robert Wenemark medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Skogsstyrelsens yttrande 2024-03-19

Statens geotekniska instituts yttrande 2024-04-05

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) yttrande
2024-04-11